

Предпринимательствэм ІэпыІэгъу фэхъугъэным фытегъэпсыхъагъ

Гупчэм щыкіогъэ зэхахьем хэлэжьагъэх Адыгейм и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министрэу Александр Наролинир, АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкыи сатымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур, шъольтырым игъезцэклэо хэбзэ къулыкъухэм ыкыи бизнес-сообществэм ялыклохэр, муниципальне образованиехэм япащэхэр, нэмыйкхари.

Урысыем и Президенттэй
Владимир Путиным пшъэрьль
шхъялэу кыгъеуцухэрэм ашыщ
предприятиехэм, бизнес цыклум
ыкын гуртым ахэзагъэхэм
Іэпүүлэгүү афэхүүгъенир, ахэм
хэхъоныгъэхэр ашынхэмкээ
ящыкіэгээ мылькур алэкіэгъэ-
хъягъенир. А Іофигъор республиком
зэрифэшьюашу щы-
зэшлохыгъяном ынаа тет Адыг-
гейм и Лышхъяэу Күумптыл
Мирэт.

Мурат.
Предпринимательхэм алтэ-
ныкъоктэ Гупчэм амалэу йөкілэль-
хэр республикэм ипащэ зэри-
гэльтээгүйгэх, организацием
иофишэхэм ыкли бизнесменхэм
гүшүүгэтуу афэхүүгь. Ахэм кын-
зэрауяа гэмкэ, мыш кытыхэрэ
амалхэр кызыфагъэфедэнхэм
фэхъязырых. Предприниматель-

ствэм Іэпүлэгтүү фэхүүгээнэй
фытегээпсихээгээ льэнэнкьо
пстэури мыш кызыдыхэлтыятаа,
экспорт проектхэм ялтыгээ-
клоцэн кызыщгээжьагъэу Іэкы-
бым щызэхащэрэ конференци-
ехэм ыкки къэгъэлтээгъонхэм
яхэлэжьэн нэсэү.

Республикам икъэлэ шъхъяэ тлоу зэтэт унэу щашыгъэр аужырэ шапхъэхэм адиштээр зэтэгъэпсихъагь, предпринимательхэм йоныгъу афэхъульгэным фэшл юофышэхэм ящыклагъэр зэклэ алэклэль. Гупчэм кьеуалхээрэ цыффэм ячэзыу къэсыгфэклэ зыдэтгысынхэ ыкчи зэдэгүүщлэгтүхэр зыщырагъэ-клоокынхэ алъэктыщтхэ чынгэхэр, видеоконференциихэр ыкчи брифингхэр зыщызэхашцтхэ задхэр къылыхэлтигъах.

Джащ фэдэү Гүпчэү «Сибизнес», АР-м предпринимательством Фонд, промышленностям хэхьоныгтэй ышынымкэ и Фонд, Бизнес-инкубаторым, чыфэ зытыхэрэ учреждениехэм, лъэнвикъабэмкэ фэл-фашихэр зыгъецкэлэрэ Гүпчэм, экспор-

Шъольырым иғъзәккәкіо
хәбза къулдыкъухәмәрә организа-

зацием илоғышІәхэмрэ зыхе-
ләжъегъэх зәхесыгъом Адыге-
им и Лышьхъэ кызығушыләзэ,
предпринимательствәм къера-
лыгъо Іэлыгъу егъегъотыгъе-
ным, Ioшшәп!ә чып!ак!әхэм
якызызәүхын афытегъепсихъегъе
Гупчәм иғъепсын халъхъегъе
мылькумрә күаач!әмрә тапек!ә
ш!огъашо къатын зэрәфаер
къы!уагъ, ащ епхыгъеу пшъе-
рыльхъэр кыигъеуцугъехъ.

Республикам ипаще къызэрэуғоиғъэхэм закынфигъазэз, Гупчам илоғшлэн зэрэргиғъэжъягъэм мэхъянэшхо зэрилэр къариуягъ. Лъэпкъ проектхэм яғъэцкіэн ыккі бизнесым хэхъоныгъэхэр ышынхэм апае ашамалышуҳэр леклэтынхэм фытегъэпсыхъэгъэ пшъэрлыхъеу УФ-м и Президент кыгъеуцуҳэрэм язэшхохын мыр зэрэфэлорыштэштир къыхигъэштигъ.

— 2024-рэ ильэсэм ехүүлээр бизнес цыклюм ыклюгуртым ахшаагъэхэм яячьягъэ нэбгырэ мин 58-м республикэм ѵыклоод гэдгэхъян фае. Аиц пае предпринимательхэм альэнүүкъоктэй амалыгийн эхэр, гүхэлтыгийн эхэр дээсфеднүүдээ махьлангаа

Лъэпкъ проектэу «Предпринимательствэ цыкъумрэ гурытымрэ ыкъи унэе предпринимательскэ гухэлым ӏэпыӏэгъу афэхъугъэнэр» зыфиорэм кыдыхэллытагъэу агъэпсыгъэ организациеу «Предпринимательствэм ӏэпыӏэгъу фэхъугъэнэм и Гупчэ» илофшиэн зэрэзэхищэрэр тыгъуасэ зэригъэльэгъугъ Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат.

шхо и I. Предпринимательствэм къэралыгъо ІэпыIэгъу егъэгъотыгъэ-ным исистемэ зэрэпсаау зээыхырэ лъэныкъоу къызЭутхыгъэ Гупчэр щыт, — къыIаагъ Къум-пЫл Мурат.

Гупчэм ипащэү Кыкыл Артур къызэриуагъэмкіэ, организацием илофшэн зэрэригъягъэм ишуагъекі шольтыр проектхэм ягъэцкіэн нэбгырэ 600-м ехүү хещаачьэ хуульэ, бизнес цыкликум ыкыл гурьтыйн исубъекти 10 кіэү къызэриуахыг, экспортыйн епхыгъэ зээзгъяныгъэхэм язэдыхкіэтхэн Iоф дашлэ, бизнес-программэ зэфшэхъяафхэмкіэ нэбгырэ 400-м ехүү рагъеджэгъях.

Адыгейим и Лышхъэе Гупчэм щырагъэджэгъэх апэрэ предпринимательхэм сертификатхэр аритыхъигъэх, тапэкли бизнесым хэшагъэхэм Іэптыгъу зерафхъуштхэр ариуаьг.

фагъэхэм, зэфэхьысыжь дэгүүхэм та^кІэхъаным-к^І амалыш^ухэр т^Іэ^кІэлльых. Іофи^Іэнэу дгъэца-к^Іэрэмк^І къералыгъом ишац^з, Правитель-ст^вэм яш^Іогъэших^о къы-тагъэк^ы, ар зэхэтэш^І

насээхий, ал эхийнээс үкү осэшийн фэтэшийн. Лъяпкъ проектын ижтэй-цэктэн кыбыдыхэлтын та-гъеу, предприниматель-ствэм Ишныгээний фэхъу-гъэнэйнкүэ мы ильэсэм федеральнэ гупчэм къи-кыгъе сомэ миллион 260,5-рэ республикэм къыИшкэхъагъ, — къы-Иугъ күэухым КъумПыл

TYLARIG 2X1 2

*Сурэхэр А. Гусевым тырихыг
Дэх*

Пхырашынэу рагъэжъагъ

Шъольыр проектэу «Псы къабз» зыфилоу муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» пхырищирэм къизэрэдыхэлтытагъэу, гупчэ псырыкъуаплэхэм ясистемэ иобъектхэм япчагъэ гъэунэфыгъэн ыкыи ахэр «Псэуплэ-коммунальнэ хъязмэтим иреформэ» иавтомат системэ хэтхэгъэнхэм епхыгъэ тофшэнэир ыкыи фэклиагъ.

Псырыкъуаплэхэм яобъектхэм афэгъэхыгъэ къэбарыр ЖКХ-м изэхъокыныгъэ фэгъэзэгъэ Фондым агъэхыгъ. Роспотребнадзорым Адыгэ Республикаемкэ и Гъэорышлэлэ иофышэхэр ягъусэхэу псэу зашъохэрэм изыт узыщимыгъэрэзэхэрэ къоджэ псэуплэхэу къыхагъэшытхэр тапэкэ мы программэм хагъэхьашт.

Псырыкъоплэ обьектхэм ягъэцкэйжын алэ зыщырагъэжъагъэр Кощхэблэ районыр ары. Адыгэ Республикаем и Лышъхэу Къумпил Мурат иштуагъэклэ, Кощхэблэ район обьектым пэхуяшт сомэ миллион 25,7-рэ федеральнэ бюджетым къикли субсидиен Адыгейим къышэхэр япчагъэ.

— Псырыкъоплэ тедзэм, псы-

угьоипитум, насоснэ станция-къэхэм, нэмийкхэм яшын про-ектым къыдыхелтытэ. Тофшэнхэм япэублэ Кощхэблэ

район администрацием ипащу Хъамырэ Заур ыупльэклигъ, — къыщауагъ район администрацием.

Үпкэ хэмыльэу аратыщтых

Пэшюргээшт Иофхъабзэхэу «Псэуплэ» ыкыи «Гъэфэбэгъу уахътэр» зыфилохэрэм къадыхэлтытагъэу, сабыибэ зэрэс унагъохэу Ѣынэгъэм чыпилэ зэжсуу Ѣифагъэхэр зыщыпсэурэ унэхэр Къэралыгъо мэшюргээлосу къулыкъум иофышэхэм къакуухагъэх.

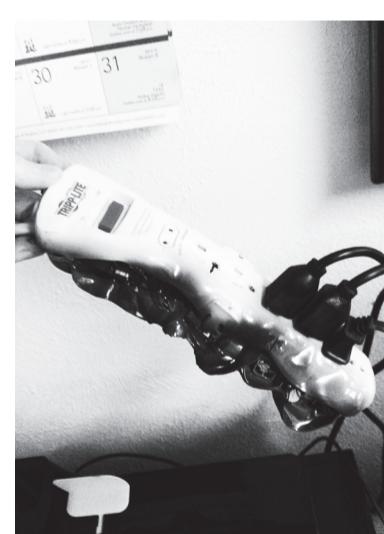
Машлом къэмгъэхуугъэнным ишынэгъончагъэ ыльэнүкъохэ хэбзэукъононгъэхэр амьшынхэм плае пэшюргэбэш зэдэгүүтэхэхэр зэрадашыгъэм, унэ гъэфэбэнным ыкыи электрокъеклиялэхэм ясистемэ зэраупльэхэгъэхэр имызакью, мэшшогъэхэлосэ мэкъэгъэхуагъэр ыпкэ хэмийлэу афырагъэууцагъэх.

Унэм машлом зыкъыщимыштэним ишапхъэхэр, мэкъэгъэхуагъэхэр зэраашэрэ ыкыи ахэр зэрагъэфедэштхэ шыкъэхэр специалистхэм унагьо пэлчч къыфалотагъэх. Mashлом унэм зыкъышиштэу, лугъор зиуцокэ, а пкыгъом мэкъэшо ыгъэлээхээхэнэ. Аш иштуагъэклэ унэр

игъом къаунэкын, мэшшогъэхэлосэхэм къяджэн амал яэшт.

Урсырем ошэ-дэмышэлэхэм и Министерствэ и Гъэорышлэлэ шхъялэу Адыгейим щылэм ипресс-къулыкъу къыззритыгъэмкэ, Красногвардейскэ районым щылэпсэурэ унгэгүүн 6-у зыныбжэ имыкъуагъэ къэлэццыкы 27-рэ зэрысхэм мэшшогъэхэлосэ мэкъэгъэштэу 16 афырагъэууцагъэх.

Шыгу къэдгэхэйжын мы Иофхъабзэхэр Мыекъопэ районым къыщежьеагъэу адэр муниципаль-нэ образованиехэм зэрэцхэлтийн эхэрээр. Аш имурадыр — сабыибэ зэрэс унагъохэм машлом закъыщимыштэним ишынэгъончагъэ ыгъэлэгъэнэ. Аш иштуагъэклэ унэр

Машлом хэстыхъагъ

Кощхэблэ районым ит къутырэу Краснэм дэт унэе псэуплэхэм ашыщ бэмышэлэу машлом зыкъышиштагъ.

Адыгейим имэшшогъэхэлосэ къулыкъу N 5-м иофышэлэхэйри 5 ыкыи техникитур псынкээ а чыпилэ нэсгэгъэх. Урсырем ошэ-дэмышэлэхэм и Министерствэ и Гъэорышлэлэ шхъялэу Адыгэ Республикаем щылэм ипресс-къулыкъу къыззритыгъэмкэ, квадратнэ метрэ 60 машлом ыштэгъагъ.

Машлом агъэлкуаси, унэ зэхэуягъэр зэхахызэ, 2015-рэ ильэсийн

къэхуагъэ къэлэццыкыур къыхагъэхэйжын ыгъэлэхэйжын.

Мэшшогъэхэлосэ къулыкъум пэшшорыгъэштэу къыззритыгъэмкэ, унэр зэрагъэфабэштгэгъэ приборын ыпкэ къикъыкэ машлом зыкъышиштагъ.

— Лытэнэгъэ зыфэтшырэ ныбджэгъуагъэр! Mashлом Ѣынэгъончэнным ишапхъэхэр шуумуукъох, сакъыныгъэ къызхэжъуагъаф ыкыи унэр зэрыжъуагъэ

фэбэрэ приборхэм язытет зэшкыуагъэу шуумыгъэфедэх.

Арэущтэу шуузымызекъоклэ, Ѣынэгъоххэм шууарихын элэшт. Зыщышумыгъэгъупш, шуумылтку закъол чынагъэ шуушыгъэштэу, шъори къышу-пэблагъэхэм шууицэгъэнэгъэ чынагъэштэу ыгъэлэгъэштэу, — хегъэ-унэфыкы Урсырем и МЧС и Гъэорышлэлэу Адыгэ Республикаем щылэм.

Адыгэ Республикаем и Лышъхэу иунашт

Рэзэнэгъэ тхыль ятыгъэним ехыилагъ

Общественнэ тофшэнэм чанэу зэрэхэлажъэхэрэм фэшл рэзэнэгъэ тхыль ятыгъэнэу:

1) Халатова Элеонорэ Вазген ыпхъум — Урсырем общественнэ организациеу «Сэкъатхэм я Урсырем обществэ» зыфиорэм и Адыгэ Республике къутамэ хэт;

2) Хъаткъо Ким Мосэ ыкъом — Урсырем общественнэ организациеу «Сэкъатхэм я Урсырем обществэ» зыфиорэм и Адыгэ Республике къутамэ хэт.

Адыгэ Республикаем и Лышъхэу Къумпил Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэкъогъум и 14, 2019-рэ ильэс N 330

Пенсиехэр

Ныбжыкэхэр Ѣыгъозэгъэнхэм пае

Пенсиехэмкэ системэм къыщидэлтытагъэхэм ныбжыкэхэр ашыгъозэгъэнхэмкэ мэфэ Зык («Единый день пенсионной грамотности») шэкъогъум и 14-р Урсырем Ѣагъэнэфагъэу Ѣыт. Аш къыдыхэлтытэгъэ тофхъабзэхэм Адыгейи ильэс къэс ахэлажьэ.

Мыгы мары Пенсиехэмкэ фондым ичыплэ органхэм яофышэхэр а мафэм еджаплэхэм ашылагъэх, къэлэеджаклохэмрэ студентхэмрэ alyklagъэх, системэм шапхъэу къыщидэлтытагъэхэр, пенсиер гъэпсыгъэ зэрэхъурэр къафалотагъ. Гъэорышлэхэм ашыщхэм къэлэеджаклохэр рагъэблэгъагъэх.

Ныбжыкэхэр пенсиехэмкэ системэм къыщидэлтытагъэхэм ашыгъозэгъэнхэм пae аш ехыилэгъэ къэбархэр зыщизэрэу-гъонгъэ тхыль къыдагъэкыгъ, къэлэеджаклохэр зыщырагъаджэхэр интернет нэктубгъу хэушхъяфыкыгъээу фондым гъэпсыгъ. Урсырем пенсиехэмкэ исистемэ зыфедэр, неущ пенсие дэгъу уиэнэм пae непэ пшэн фаехэр ахэм ашыэрэгъэнхэ альэкыщт. Мы мэфэ закъор армырэу, ильэсир екыфи егъэджэнхэр къоштых.

Блэкыгъэ ильэсийм ныбжыкэхэм яегъэджэн фытегъэпсыхагъэ тофхъабзэхэм къэлэеджаклоу ыкыи студентэу нэбгырэ мини 2-м ехуу ахэлжьагъ. Пенсиехэмкэ фондым ичыплэ органхэм егъэджэн урок 80-м ехуу зэкъэмки зэхашагъ.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м Ѣылэм ипресс-къулыкъу

Шъусакъ!

Урсырем и МЧС Адыгэ Республикаемкэ и Гъэорышлэлэ шхъялэу къыззритыгъэмкэ, шэкъогъум и 19-м къыщештэгъэу и 21-м нэс машлом зыкъыштэним ишынэгъошко зэрэрес-публикуу шхъарытагъ.

Аш епхыгъэу Урсырем и МЧС Адыгэ Республикаемкэ и Гъэорышлэлэ шхъялэу цыфхэм иго афельэгъу машлом зыкъыштэнимкэ шапхъэхэр амькуукъонхэу, хэкъыр дачэхэм, чыгхэтэлжэхыплэхэм ашамыгъэстинэу, машло ашамышынэу, мэзэм туутын Ѣемышонхэу.

Лъэпкъ тхыльеджаплэ иофышэхэм гухэкыуши ашыхъоу фэтхъаусыхэх тхыльеджаплэ ипащэу Къыкъ Бэлэ чынэгъэшхуу ышыгъэштэу — янэ дунаим зэрэхъижъыгъэ — фэшл ыкыи икъин даэты.

Лъэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иофышэхэр фэтхъаусыхэх тхыльеджаплэ ипащэу Къыкъ Бэлэ янэ дунаим зэрэхъижъыгъэ фэшл. Шымыэжжын джэнэт ыгъотынэу, къэнэгъэ игүпсэхэм псаунгыгъэ ялэнэу афельялох.

АР-м и Парламент

КъызкIэльэIугъэхэр афагъэцэкIагъэмэ

Фэтэрбыу зэхэт унэхэм ачIесхэм зэдагъэфедэхэрэм ягъекIэжын ыкIи къэлэ щыIакIэр Iэрыфэгъоу гъэпсыгъэнэм афытегъ-псыхъэгъэ программэхэр къалэу Мыекъуапэ зэрэшагъэцакIэхэрэм зыщитегущIэгъэхэ зэхэсигъо Парламентым и Тхаматэ игуадзэу Шъэо Аскэр зэхищэгъагь.

Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатхэу Къулэ Аскэрбый, Александр Лобода, Олег Карташевыр, Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэу Джарымкю Азмэт, администрацием илъикохэр, фэтэрбыу зэхэт унэхэм яофхэм алтыплъенэу хадыгъэхэр (старший до-ма), нэмикIхэр аш хэлэжьагъах.

Фэтэрбыу зэхэт унэхэм ачIесхэм зэдагъэфедэхэрэм ягъекIэжынкIэ Адыгэ республикэ фон-дым ипащэу Пшыгъонэ Руслан къыззериуагъэмкIэ, 2014-рэ илъесэу про-граммэр зыщыIэм къышы-ублагъэу Адыгейм икъэлэ шхъялэ фэтэрбыу зэхэт уни 136-рэ зэкIэмкIэ ща-гъекIэжыгъ, сомэ миллион 382-м ехъу аш пэ-хухъагь. 2019-рэ илъесим-кIэ унэ 35-рэ гъэцкIэжын-

хэр зэршылэнхэу агъэ-нэфэгъагъэр, сомэ миллион 83-рэ пэуагъэханэу щытыгъ. Капремонтын пае ахъщэр игъом къэзымы-тигъэу чыфэ зытельхэм къалахыгъээм ишугъэ-кэ ахъщэр нахьыбэ хуугъэ ыкIи унэу агъекIэжыщтым ипчагъэ 47-м

нагъэсигъ. Ахэм ашыщэу 42-мэ юфшэнхэр ащаухы-гэх, сомэ миллион 74-рэ мин 600-рэ апэухъагь, джыри уни 5-р ашы, ахэм миллион 18 атефэшт.

Нэужым фэтэрбыу зэхэт унэхэм ялъыклоу зэхэ-сигъом хэлэжьагъэхэм яеплыкIхэр къираоты-

кыгъэх, цыфхэм гумэ-кыгъоу ялхэм ащаагъэ-загъэх, ахэр дэгъэзэжыгъ-гэ зэрэхъущтым тегущы-лахъэх. Программэм къы-щидэлъйтэгъэ юфшэнхэр подрядчикхэм зэрэ-зешуахыгъэхэм зэрэгъ-разэхэрэр, щыкIагъэу къыхагъэшыгъагъэ щыле-

ми, амьгъэгужьюу зэрэ-дагъэзжыгъагъэр ахэм къалуагь.

«Формирование ком-фортной городской среды» зыфиорэ програм-мэм къыдыхэлъитагъэу республикэм икъэлэ шхъялэ щызэшуахыгъэ юфшэнхэм пстэумкIи сомэ миллион 89-м ехъу апэухъагь. Аш щыщэу миллион 80-м ехъур фе-деральнэ, мин 809-р рес-публике ыкIи миллиони 8-м ехъур чыпIэ бюджет-хэм къаххыгъэ хуугъэ.

А ахъщэмкIэ къалэм иобщественэ чыпIэу ыкIи фэтэрбыу зэхэт унэхэм ащащхэм ящаагу агъекIэ-жыгъэхэр Парламентым ипащэхэмрэ идепутатхэм-ре мыгъэ къаклухыгъэх, юфшэнхэр зэрэзшуахы-гъэхэм зыщагъэшыогъозагь. Шъэо Аскэр къыззериуагъэмкIэ, альээгузэйм ина-хыбэм ыгъэрэзагъэх, ау

щагухэм язэтегъэпсыхъан-кIэ проектуу ашыгъагъэ-хэм къащыдамылъита-гъэхэу щыкIагъэхэр цыф-хэм къихагъэшыгъагъэх.

Къэлэ администраци-ем илъикохэм къиззера-гуагъэмкIэ, фэтэрбыу зэхэт унэхэм ящагухэр загъэкIэжхэм, аш пэуа-гъэханэу агъэнэфгэгъэхэ ахъщэм щыщ къафэнэ-гъагь. А сомэ миллионы 4-рэ мин 800-р щагу 22-мэ атырагуаши, цыфхэр къызкIэльэуагъэхэр ашы-жыгъэх. Пальэу тыгъэ-гъазэм и 1-м нэс ялагь, ау юфшэнхэр аухыгъэх. Унэхэм ачIесхэм ялъиклоу зэхэсигъом хэлажэхэрэ-ми ар къаушыхъатыгъигь.

Арэу щитми, Шъэо Аскэр къыззериуагъэмкIэ, джыри ээ щагухэр къа-къухъажынхэшь, цыфхэр къызкIэльэуагъэхэр зэрэшыгъэхэм зыщагъэ-гъозэшт.

Ренэу тэгъэкъабзэ

Чыопсым иохьтэ анахь дахэхэм бжыххъэр ашыщ, чыгхэм апты тхъапэхэм шьо зэфэшхъафхэр къаубытых. Гъожышшо дахэу тыгъэм пэшшэтих. Джаш фэд саугъэтэу «ДзэкIолхэм япсынэкIэчь» зыфиорэм къегъэтысэкыгъэ чыгхэри.

Анахьэу 2013-рэ илъес-сым пчэеу (36-рэ мэхъух) лудгъэтысхъагъэхэм якъэ-кыкIэ пограничинк вете-ранхэр щэгушуукых.

Ау, гухэкл нахь мышэ-ми, «ДзэкIолхэм япсы-нэкIэчь» зытет чыгур мыжъо закIэшь, чыг цыкIухэм янахьыбэр къы-щымыхъу хэкIодыкы. Пограничинкхэр къулы-къум ихэвзэ пытэхэм апсыхъагъэхэм, ар гухэкл ашхъу.

Мы бжыххэ мэфэ шла-гъохэм ашыщ ишэмбэт пчэдэжыгъипэ Адыгейим ипограничинк ветеранхэм мы илъесим я 5-у шыкхаф зэхашагь. Ветеран нэ-брырэ 30-м ехъу аш къе-клонлагь. Къыхэзгъэшымэ сшоигъу ахэм ашыщхэм къелэцыкIухэр зэрэгъу-сагъэхэр. Мышынхъэу ныбжыкIэхэри йэпилэгъу къытфэхъуагъэх.

Чыг тхъапэу къетэ-къохыгъагъэр бэ, зэкIэри тхъэнкIыгъэх, зы чыпIэ щытуугоицагъэх, чыг гу-гъи 5-р итуупкIыжыхи, ачыпIэ кIэу дгээтысхъагъэх. Хэбзэхъумэхк ор-гanhэм яветеранхэм яоб-щественэ организа-циян таатэ ыцэуцумэ шои-гъиу ыуж ит, аш пае чыпIэ къафдэгъэхъязыгъи. Къыхэзгъэшымэ сшои-

гъу станицэхэу Кужор-скэм, Келермесскэм, Ханскэм, Каменномост-скэм ыкIи Красногвар-дейскэ районым ялъикохэр шэмбэт шыкхафым къызэрхэлэжъагъэхэр. Гүшүэгъу тызызэфхэум, цыфыбэ къызэрекIола-гъэр ахэм зэрагъэшIагъо-рэр къызгургууагь.

Хабзэ зэрэхъуагъэу, ти-юбилиярхэр тьыгъууша-гъэхеп, шыкхафтынхэр ятгъэх — Аркадий Поповыр (ильэс 75-рэ), Николай Вожковыр (ильэс 60), Андрей Токаревыр ыкIи Владимир Хмелев-скэм (ильэс 55-рэ). Вете-ран организа-циян таатэ итуупкIыжыхи, ачыпIэ кIэу дгээтысхъагъэх. Хэбзэхъумэхк ор-гanhэм яветеранхэм яоб-щественэ организа-циян таатэ ыцэуцумэ шои-гъиу ыуж ит, аш пае чыпIэ къафдэгъэхъязыгъи. Къыхэзгъэшымэ сшои-

фыгъэ шIэжэ тамыгъэу пограничинкыдэхэм къу-лыкIур защахыгъэхэр ильэс 50 зэрэхъурэм фэгъэхъы-гъэр мыгъэ апэруу ятгъэх Алексей Бороди-новым ыкIи Александр Ерохиным. Ежь Сергей мыгъэ аш фэдиз мэхъу къулыкIур зильтыгъэх. Аш-кIэ таатэ ыцэуагъэкIагъэр зыфэ-дизим ельтыгъэу атын фитих.

И. И. ДАВИДЮК.
Адыгейим ипограни-
ник ветеранхэм я Со-
вет итхамат.

«ЭкоЦентрэм» къеты

Ежь-ежьырэу ыгъэпсыгъэм...

Пыдзэфэ пытэхэм ядэщынкIэ шыкIакIэу къэралыгъор зытэхъа-гъэм юридическэ лицэхэмрэ унэе предпринимательхэмрэ хэкIэу зэуагъакIэрэр зэрэдащищтым пае региональнэ опе-раторым зээзэгыныгъэм дыкIэтхэнэу къыщыдэлъитагь.

А тхылым хэкIыр зэ-рэуащищырэм ыуасэ зэрэ-тшытшыр шыкIитоу щы-гъэнэфагь. ХэкIыр да-щынным пае зы нэбгы-рэм тельтигъэу ильэсым зэуукIэн фэе шапхъэу (норматив накопления ТКО) субъектым ща-гъэнэфагъэм тетэу е зэуагъэкIагъэр зыфэ-дизим ельтыгъэу атын фитих.

Юридическэ лицом е

унэе предпринимателым контейнер тетэу, ежь нэ-мыкI зыпарэми ымыгъэ-федэшшунэу хэкIыр зы-щызэуукишт плосадкэ ыгъэпсыгъэм, зэуукIагъэр зыфэдизим ельтыгъэу ыуасэ ытын ыльэкыщт. Региональнэ операторым иавтомашинхэм контей-нерхэр зэрэуащищырэ пчы-агъэри, арлыгъир зыфэ-дизими къыдалытэхээзэ къыфальтишт.

«ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипащэу Алыбэрд Налбый къиззериуагъэмкIэ, предпринимателым зээзэгыныгъэу къадишыгъээм щыгъэнэфа-гъэм нахьи бэкIэ нахьыбэр хэкIыр зэуагъакIэу мэхъу. Аш фэшт тхылым итхаг-ээрэр пыдзафэу зэуагъакIэрэрэ зэтэфэжыимэ региональнэ операторым специалистхэм мы уах-тэм аупльэкIу.

Шхъамысирэм ПшъэдэкIыжь ыхъыщт

Мыекъуапэ иурамэу Михайловым ыцэ зыхырэм хэкIитэкы-пIэ площа-дкэхэу тетхэм ашыщ джырэблагъэр машом зыкыщи-штэгъагь.

Зыпарэми иягъэ екы-гъэп, ау пластмассэм хэшшыкIыгъэ контейнери-тоу тетшыр стыгъэ. Къэбзэ-нэгъэми, оуимые мыль-кум уиягъэ ебъэкын уз-эрэфимытыми ымыгъэг-мэхкIэр горэм имысасы-ащ зэрэхъелъир нафэ.

— Къалэм къэбзэныгъэ дэлъын пае контейнер-

хэр дгээцуугъэх, ау аш ымыгъэгумэкIэ щыIэр бэ, — къыуагъ Алыбэрд Налбый. — Аш ыпкI къикIэу площа-дкэхэу джащ фэ-дэхэр къашэхъух. Гухэ-кими, контейнерхэр зэрэ-гъэфыкъохэрэр апэрэп.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ХъУТ Нэфсэт.

ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипресс-къулькыу.

Гум къинэжьыгъэ зэлукIэгъухэр

Ильэс 50-м къехъугь АГПИ-м (джы АКъУ-м) иадыгэ отделение (филологиекъе ифакультет) сзычэхъагъэр. А лъхъаным аш нэмикъ апшъэрэ гъесэнгъэр къуитэу зыпари Адыгэ хэкум итыгъэп.

Зинасып къыхыгъэхэ студентхэр чэф-жъотыхэу еджэ-пэшхом клощтыгъэх. Ахэм сэри 1966-рэ ильэсүм сахэфагь. ЗанкIэу къесон: тэ тезгээджа-гъэхэр дунаим зынах къэлэ-гъэдэжэ дэгүү темытхэр ары. Ахэм зэкэмэ апшъ щыагъэр Шъхъэлэхъо Абу, аш къыкэ-лъяклощтыгъэх Даур Хъазрэт, Бырсыр Батырбый, Шъаукъо Аскэр, Истомина Валентине, Шъхъакумыд Аслын.

Сэ зиггуу къэсшы сшоин-цээр бэмышIэу зидунай зыхъожьыгъэ Шъхъэлэхъо Абу ары. Ар сигу къэзигъэкыгъэр йоныгъом и 10-м тильапIэу «Адыгэ-макъэм» Къуекъо Асфар Абу фэгъэхыгъэу къыригъэхъагъэр ары. Къызыфиорэм дезымыгъэштэн дунаим тет адыгэхэм къахэкынэн.

Институтын тичэемыхъээ Абу икъебар тIэкly-шъоку-хэр къытлыкъэсныгъэх. Ау ишэн, идунаететыкъе, иеплыкъе, адигэгъэ дахуу зерихъэрээр, зэрэшэнныгъэлэж инир, ригъаджэрэмэ зерафыщыр зытшагъэр тыригъаджэ зэхъур ары. Абу ежь адигэ литерату-рэр шүдэдэ ельэгъути, ригъаджэрэмэ ар шу аригъэлэгъу-ным мышыжъэу ишыпкъеу ыуж итыгъ, къидэхъущыгъык. ТычэхъэгъакIэу, джыри нэо-сэшо тыфэмыхъуяа, тызэх-тэу Абу лекции ужым къэтэгъэкотэжы. Почтэр зычэтын-щыгъэ унэу кинотеатрэу «Ок-тябрэм» пэмычжъэу щытыгъэм ылашхъэ асфальткъе-пкъегъэ урамын уц шхонтэхъэпэ папцIэхэр къыхэххэу тильэгъуяа. Тыкыгъауци, «Кла-лэхэр, шуяппэ мы уц цыкк-жъием ылашгъэр. Джаш фэд шыпкъагъэр, сид икъиними, сидрэ куачи къыпхыритхъущ, ышхъагъ къидэкъошт». Ашы-

гъум тшIэу щытыгъэп ишы-ен-гъог.

Абу лъэпкъым, адигэм, къо-гъу къохъажь имыIэу ще-фэлэжъагъ, джы ригъэджа-гъэхэмэ итхылхэмэ фэлажъях. фэлэжъэштых адыгэр ще-фэф.

Тапэки, тэ тильэхъани, тау-жи институтын щамышыгъэу Шъхъэлэхъо Абурэ Бырсыр Батырбыйрэ якIэшакIоу адигэ лъэпкъым къырыкIуагъэр я XVIII-рэ лъэшIэгум къыщегъэ-жъагъэу джыре уахътэм къы-нэсийжъэу (1970-рэ ильэсүм) адигэ отделением сценэм къы-щигъэльэгъо-гъагъ. Аш КПСС-м ихэку комитети, хэку исполком-ми ачIэсхэ юфышIэшхохэри, заводмэ япащэхэри лъэпкъ зэхэд амышIэу къырагъэблэгъагъэхъу щытыгъ. Плэгъун фэягъ Абу итулакIэ, тауж зэритыгъэр! Зым тельэкъихъ, адрем къыло-

штыр джыри зэ еупльэкIуажы. Залышхом чэмыфэжъэу цыиф-хэр зэрэчэсүм ыгу къеэты.

А пчыхъэм Абу икъешъуакъэ, илэгутеуакъэ джыри тынэгу къэкIыжъырэп. ХъакIэшхохэу тиагъэхэр чэкIыжъихъ зэхъум Абуу тэри тlapэхэр къаубы-тижъээ, алоштыгъэ: «Аферым, шуулIэхъупхъ, дэгьюу тыкъэ-жъугъеуцыхъыгъ».

Тызэрэргъаджэрэм имы-закъо, адигэ литературнэ кружокыри дихыштыгъэ. Бэ-мэ а кружокыр литературэм хэхъанхэмкъе ИэпIэгъу афэ-хъугъ: Нэхэе Русльани, Бэгъ Сими, Хъурмэ Хъусени, Щы-гъущэ Хъаджэбий, ХъакIунэ Сари.

Адыгэ шуашэм непэрэзы-мафэм къытегущыагъэми, къы-ушиштыгъэп, еплъыкъе гъэшIэ-гъон фырилагъ адигэ палом. Мирэущтэу ылоу сирхыылагъ: «А зиунашо бэгъоны! Адыгэ палор зыщыжъуягъэ. Мир тя-тэжъимэ къытфыщанаагъэ щит. Укло зыхъурэм щегъэжъагъэу пыщыгъын уфит! Нэмикъ лъэп-къымэ — урысмэ — дзэм иполковник умыхъоу зыщы-пльэн уфитэпи».

ШюокIыпIэ имыIэу цыхъэ зы-фиуигъэшын ыльэкIыштыгъ. Загъорэ къыхэкIыштыгъ: об-щежитием ителефон къытэхъ къысиоштыгъ: «Шкаф зытущ-дгъэкошын фае, гээрет ты-фырикIурэл. КIэлэ зытI горэ гъусэ къэпшIэу укъекIуагъэмэ тигуапштыгъ».

Лажы хъакъи зимыIэ шкаф-мэ тапэлъыфэ ишъхъэгъусэланэр къытэхъязырти, студент юфыгъомэ тарыгушызээ гуапэ тыхъую тыкъыгъашхэштыгъ.

Джаущтэу шкафхэр иушхъа-гъоу мыхъамелэ къытпагъохы-штыгъэ. Ар ныбжы тщыгъуп-шэштэп!

Мыш фэди хъоу къыхэкIы-штыгъэ: я 5-рэ курсыр къэ-тэухы, нахь псынкIэ къыз-рэтфэхъущтим пае Абу лек-циехъэр общежитием щызэх-шэх. Аш фэдэ горэм лекци-ем итемэу «КIэрэшэ Тембот ироманэу «Насыпым игъо-гу» коммунистхэр къызэрэши-гъэльягъэр» зыфилорэр къе-лиятэ, тэ тэтхы. Сыхватито-тытхагъ. Одыджыныр къыте-оным нэмисызэ Абу тикурс исыгъэ студентмэ ашыщ гор-рэм ыцI къыриуи, «Моу уилек-ции зэрэптхагъэм сегъэппэ» ыуагъ. Адрэм «Дэгьюу стхы-гъэ» elo. Шъхъэлахъор нахь къызэкIэлпльыхъагъэу «Моу се-тъэппэ сlyагъэ!» elo. Тетра-

дэр IэхъомбитIум дэгъэна-гъэу кIалэр къысэбгүкIуи, Абу истол тырильхъагъ. Абу тетрадыр къысти, къезытыгъэ кIалэм къыльыпли, сэ етланэ къысэ-джагъ: «СтIашьур, моу къакIуи къедж мы «дэгьюу стхыгъэ» зыуагъэм итхыгъэ». Тетрадыр сштагъэ, зэгосхыгъэ, съэгъу-рэм съкъыкIигъэштагъ: тетрадь тхъэптиум яшхъагъыре са-тырэм моуштэу аттагъ: «Дэ-гъотлIыкъо тхъамыкIэу къэт-дэжъыгъ» етланэ зыпари темы-тхагъэу тхъэпэ псаур къызэ-ренэкIыш, ятлонэрэ тхъапэм иашхъагъыре сатыр — «ТхъамыкIэу лъэжъыгъэ». ИлофшIэн аш нахь уасэ къызэрэrimы-тэйшэр къыфырикью «Klo, джара-ры. Ау умыдэжыхъэмэ, зыфи-уагъэри тэрэз» ыIогъагъ.

Ильэси 5-м бэ хъярэу, къи-нэу тигруппекъе къытэхъула-гъэр. ЗэкIэри чылэ зэфшхъа-фымэ тащыгъигъ. Хъярьими къиними тыкIон хъумэ тызэры-кIон машинэ тищыкIэгъагъ. Абу упчэжъэгъоу ренэу тиагъэти, ыдэжь тицкъоштыгъэ. ышнахъы-кIэ автопаркым итхъаматэти, фытеоти, риоштыгъэ: «Мы кла-лэу къэкIоштхэм лъэпкъыр къа-щэгугы, арышь, къызэрэолъя-урэр афэгъэцакI». ТызыкIокIэ, «Сыхватишэ шуукъэтынэу къы-шууфисэтхэ, ау шо шъузы-фаэм фэдизирэ шуукъэт», — ышоштыгъэ Рэмэзэнэ.

Джаущтэу сид фэдэрэ лъэ-ныкъошт итэфагъэмэ хэкыпIэ къыфигъотын ыльэкIыштыгъэ. Зыгорэм джэнэтэм ичпээ фы-луахынэу щитмэ, аш ичпээ Абу зэрэфыуухыгъэштим уицыхъэ тельянэу щит.

Джаущтэу шуушэнэир зигъо-гъогъуяа шуукъэ тигуу къинэ-жыгъ.

СТИАШЬУ Майор.
Гъобэкъуй.

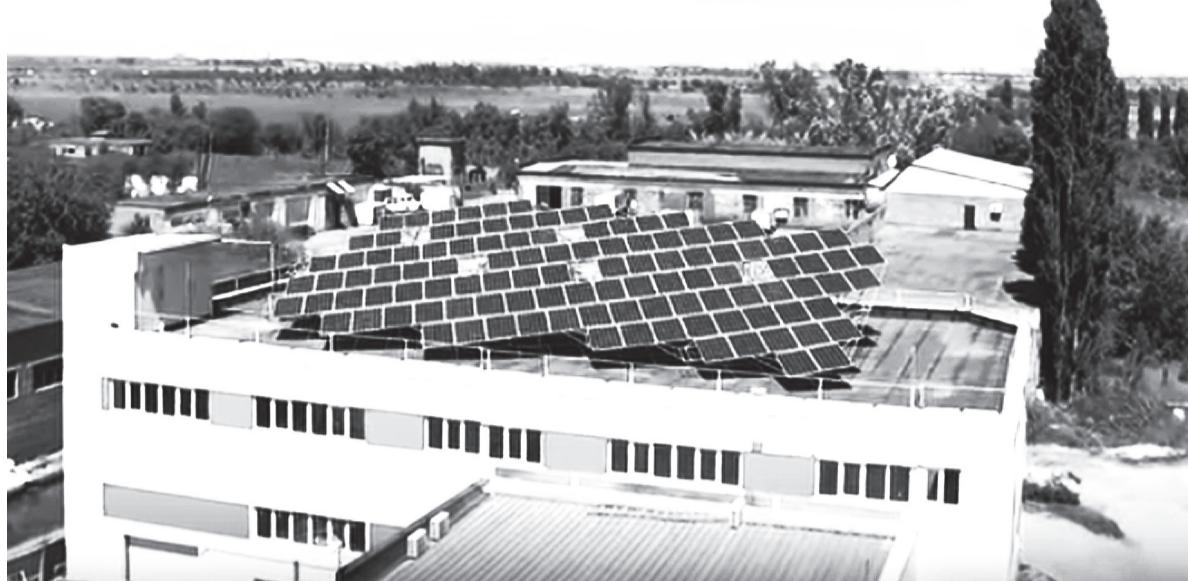

Федэу щыт

Котелхэр кыздэзыгъэкырэ заводэу «Ардерия» зыфиоу поселку Инэм дэтым непэ пэрят технологиехэр щагъэфедэх.

Зы сыхьатым киловатт 75-м нэс къэзытырэ тигъэ фотоэлектрическэ блокищ аш иунашхъэ тет. Адыгэ Республикар Урысые Федерацием ичыпэ анахь фабэхэм ашыщ. Гъэмафэрэ электростанцием зы мафэм электроэнергие мегаватт 0,5-м нэс къеты. Къэлогъэн фае станцием игъэфедэн мыльку зэрэпэумыхъэрэр, ильэс 25-рэ тигъэ батарейхэм Ioф зэрэшлэрэр. Статистикэм кызэриумыхъатырэмкэ, электростанцием фабэу мегаватти 10 – 12 къеты.

Фабэр къэзыугъуаехэрэ светодиоднэ амалхэр заводым щыгъэфедагъэх. Тигъэм заводри, аш ишагу зэригъэнэфыхъэрэм имызакью, электросетим илэлектроэнергиеу агъэ-

федэрэри процент 20-кэ нахь макэ хүгъэ.

Электрическэ гелиостанцием нэмыкэу заводым ышхъагъ тигъэ коллекторхэри тырагъэуцагъэх. Вакуум трубкхэм яшуагъэкэ кымафэм тигъэм ыктуачэ кызэфагъэфедэ. Заводэу «Ардериа» зыфиорэм ышхъагъ тет тигъэ коллекторхэм яшуагъэкэ зы сыхьатым энергие киловатт 30-м нэс кызэфагъэфедэн алъэкы. Аш фэдэ энергиеукъяланэм тигъэзыуцхъэрэ дунаим зээр кыфихъэрэп.

Заводэу «Ардериа» зыфиорэм ипащхэмрэ поселку Инэм иадминистрациөрэ Тэхъутэмькье районым ит къуаджэу Еджэркъуае Ioф щишлагь. Мыщ щыпсэухэрэм агуялагь фондым и Гъэзорышланлэу мы районым щылэм испециалистэу Брэнтэ Сайдэ.

Алексей ТОРОПОВ.
п. Инэм.

Пенсиехэр

Цыифхэм ІэпыІэгъу афэхъух

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м щылэм икъулыкью посэуплэхэр кыклюхъэзэ цыифхэр езыгъэблагъэхэрэм, шэкюгъу мазэмкэ зэригъэнэфагъэм тетэ, апэ Кошхэблэ районым ит къуаджэу Еджэркъуае Ioф щишлагь. Мыщ щыпсэухэрэм агуялагь фондым и Гъэзорышланлэу мы районым щылэм испециалистэу Брэнтэ Сайдэ.

Пенсиехэм, федеральнэ социальнэ ахъщэ тынхэм, цыфэу сэкъатныгъэ зилем лъыппльэрэм компенсациеу кыратырэм, унагъо зигъот макээм ны мылькум кыххэхыгъэу мазэ къэс кыфэкощ ахъщэ тынхэм ягъэпсын анахъэу къеклонлагъэхэр зыгъэгумэкъыщтыгъэхэр.

Пенсиехэмкэ фондым испециалист зэклемки нэбгыре 11 а мафэм зыкъыфэзгъэзагъэр, хэзигъэ имылэу зэклеми ІэпыІэгъу агъотыгь.

Джащ фэдэу мы мээ дэдэм къулыкью посэуплэхэр къэзы-

хэхэрэм Джэджэ районым ит поселку Новэм Ioф щишлагь. Фондым и Гъэзорышланлэу мы районым щылэм испециалистэу Хъаджымэ Фатимэ кызэриуагъэмкэ, «мобильнэ оффисын» нэбгыри 9 а мафэм къеклонлагь. Нахыбэу ахэр кызыкзэупчлагъэхэр пенсием зыщкощтхэ ныбжьым зэхъокыныгъэу фэхъуагъэхэм, индексицаем, социальнэ ахъщэ тынхэм ягъэнэфэн, пенсиер зыщизэрэгъоирэм щызэулагъэм итын, пенсием зынбжьеклонлагъэмкэ альйтэхэрэм ацуць ухууным пае шэгъэн фаехэм

япхыгъэ Ioфхэр ары. Ны мылькум исертификат ыкчи аш кыншыдлытэгъэ мылькур зыпэлубгъэхан пльэкъыщтыми агъэгумэкэу къеклонлагъэхэр къаҳкыгъэх.

Мобильнэ къулыкью Ioф зэришлэшт графикэу зэхагъэуцагъэм тетэ шэкюгъум и 14-м «мобильнэ оффисын» Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Улапэрэ селоу Штурбинэмрэ ашылагь.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м щылэм ипресс-къулыкью

Гриппыр къямыутэлІэным пае

Адыгэ Республикам и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэмрэ социальнэ политикэмкэ, унагъом иоффхэмкэ, псауныгъэм икъеухъумэнкэ ыкчи культурэмкэ комитетэм итхъаматэу Евгений Саловыимрэ япащхэу Адыгейим идепутатхэм гриппыр къямыутэлІэнымкэ вакцинэр Адыгэ Республикам и Правительствэ зычэт унэм шэкюгъум и 15-м щызыхарагъэльхъагь.

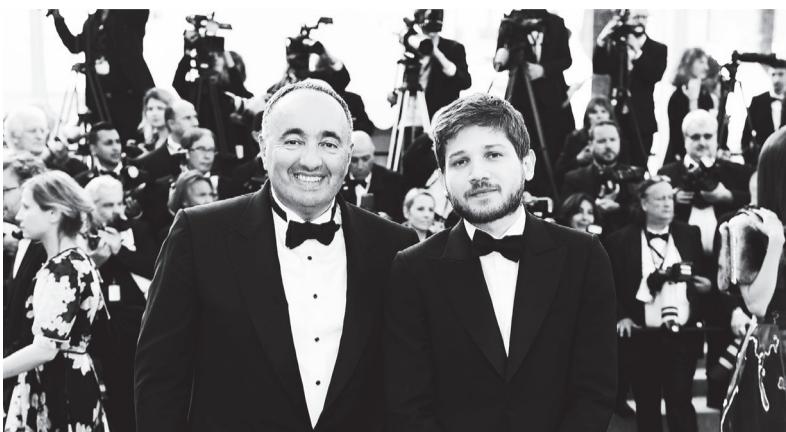
2019-рэ ильэсийм пыкыгъэ мэзи 10-м нэбгыре 182132-рэ республикэм прививкэ щашыгъэх. Агъэнэфэгъэгъэ планыр процент 86-кэ агъэцэклагь, нэбгыре пчагъэу зифэло-фашэхэр зыфагъэцэклэнхэ фэягъэм япроцент 40,1-рэ ар мэхъу. Зынбжь икъуагъэ нэбгыре мини 158-мэ, къэлэцыклю мин 54-мэ вакцинэр ахалхъанэу щытыгь. Прививкэ зязыгъэшы зышлоингохэм участковэ терапевтим зыфа-

гъэзэн фае. Гурит еджаплэхэм ачлэсхэр къэлэцыклю поликлиникэхэм прививкэ аашашыщтых.

— Гриппыр къямыутэлІэнымкэ анахъэу зишуагъэ къаклорэр прививкэр ары. Цыифхэм япроцент 45 — 50-мэ вакцинэр захалхъэкэ, процент 70 — 90-м нэсэзу гриппыр ыгъэгумэкъихэрэм япчагъэ къеъихыщ. Игъом прививкэ зязыгъэшыгъэрэр сымаджэхэрэп е гриппыр пыснкэу апэклемкы, — къауагь специалистхэм.

Джыри зы теклоныгъ

Аш номинациеу «Особый взгляд» зыфиорэмкэ Каннскэ Дунэе кинофестивалым апэр чыпIер къызыщыфагъашъошэгъа гэм ильэнснкыу текыгъэр.

«Дылдэ» кинофестиваль эз-фэшьхафхэм зэрахэлажъэрэм нэмькэу Урысаем ишьолырхэм, къалехэм, іэкыб къэралы-гъохэм ашеплых, агу рехы,

агъашлагъо. Кинолентэм мэхъэ-нэ куо хэлъыр къызгурмы-лохэрeri щыIэх, зыльэгъунэу фэмнхэрeri къыхекъих. Гъашлэр джаш фэд.

Хэгъегу зэошкор зытекыгъэр шлэхэу ильэс 75-рэ хүцт. Зо-уух ильэсхэр зыфедагъахэм ыкли цыфхэм а лэхъаныр зэрэз-пачагъа гэм кинорежиссерхэм

Къэбэртэе-Бэлькъарым щыщ режиссер ныбжыкIэу Бэлэгъэ Къантемир ыгъэуцуу гээ фильмэу «Дылда» зыфиорэм шэккогъум и 11-м Женевэ щыкIогъэ Дунэе кинофестивалым шуухафтын шъхьаэр къышидихыгъ.

бэшлагъэу зыфагъээжырэп. Къантемир икинолентэ а лэхъаныр дэгъоу унэгу къыклегъэ-уцожы. Заом псаоу къыхэ-къижыгъэ бзылфыгъэ ныбжыкIитум ягъашэ зэрагъэпсы-жырэр къирелотыкы.

Авторым ыцф Женевэ ща-луагъ. Кинофильм 55-у аш хэлэхъягъэхэм анах дэгъоу къахагъэшгээр ежь икинолент ары. «Дылдэ» шуухафтын шуухьаэр къиратыгъ. Аш спе-циалистхэу еплтыгъэхэм, кино-критикхэм ынбыжь емьлытыгъэ авторым игултытэ зынэ-сыгъэ темэр іэпээсагъэ хэльэу къызэригъэлэгъуагъэр хагъеу-нэфыкIыгъ. Урысаем ицыфы-кIэхэм Къантемир ахалтынэу зэрэтефэрэр къэзыуагъэхэри ахэтых. Режиссерым имыза-кью, фильмым хэлэхъягъэхэ артистхэу, роль шуухьаэр къэ-зышыгъэхэ Виктория Миро-ниченчэнэрэ Василиса Перелы-гинамрэ къащытхуугъэх.

Къантемир кинематографым итгогу къинэу къыхихыгъэм гу-шхоу техагъ. Ящэнэрэ филь-мэу ыгъэхъазырырэ Кавка-зым фэгъэхъыгъэшт, аш нэмькI кинокартинэхэр къыкIэлъык-штых. Арышь, тыгу къиддеу «Гъогу маф!» етэло Къантемир.

Фильмым ипродюсерэу Александэр Роднянскэм къызэрио-

рэмкэ, тихэгъэгү кинофильмхэу щытырахыгъэхэм ашыщэу «Дылдэ» закъор ары США-м къы-щагъэлээжонэу къыхахыгъэр. Американска компанія цэри-лом къихашт ильэсэм ишүлэ мазэ къыщегъэжъагъэу фильмыр къыгъэлэгъау ригъэжъэшт.

— Охъэ кIэкIым «Дылдэ» гьоогоу къыкIуагъэр къыдэллытээмэ, «Оскарым» тыфэбэнэнэу амал тиэх хуугъэ. Къытэнекъо-

куштыр бэ, ювшэгъэ дэгъухэ-ри яэх. Тэри гъехъагъэ тшынэу гугуяпIэти, — elo A. Род-нянскэм.

(Тикорр.).

Сурэхэм арьтхэр: режис-серэу Бэлэгъэ Къантемиррэ (джабгумкэ щыт) продюсе-рэу Александр Роднянскэм-рэ; кинофильмэу «Дылдэ» щыщ картинахэр.

Культурэр

ЦыкIухээзэ агъасэх

Къуаджэу Псыбэ дэт кIэлэцIыкIу ЫгыыпIэу «Хыалыжъий» зыцфэм сабийхэу кыращалэхэрэр зэгурүлжъхэу, зэрэ-гъечэфхэу зэхэтых.

КIэлэпIухэр ахэм зы-шхъамысыжхэу ап-лых. ШIенгъэ зэф-шхъафхэм зэрахаш-хэрэм нэмькэу, дунаеу тыхъэзэуцухъэрэм нэуя-сэ фашых, адигэ лъэпк культуэр арагъашэ.

КIэлэцIыкIу ЫгыыпIэм илашэу Алалэ Хъарет къе-люатэ:

— КIэлэцIыкIухэр къыз-хекъигъэхэр, ахэм лъ-апсэу ялэр, якультурэ зы-фэдэр ядгъэшIенэу ты-пиль. КIэлэцIыкIу ЫгыыпIэм этнографическэ къогуупэ Ѣзызхэтщагъ. Аш сабийхэм лъэпкыбзэр, культурэр, ыкIи шэн-зе-кlyakIэхэр аштагъашэх. КIэлэцIыкIухэм адига-бзэм, адигэ биракъым, лъэпкь шуушэм афэ-гъэхъыгъэхэ мэфэкIхэу зэхатщэхэрэр якласэх. Адигэ кIэлэцIыкIухэм язакъоп ахэр зышогъэ-шIэгъонхэр, лъэпкь зэф-шхъафхэм къахэкъигъэ-

хами хэбзэ-зэхэтыкIэхэр зэрагъашэх.

БэмышIэу Ацумыжъ Маринэ, Мария Корниенкэм, Кобл Иринэ къагъэхъазырыгъэ тхама-мафэу адигээмэ якуль-турэ фэгъэхъыгъэр рагъекIокыгъ. Аш ишуа-гъэхэ адигэ шуушэхэм нахь благъэу нэуясэ афашыгъэх, адигэ къа-шъохэр къызэрэпшыщ-хэр арагъэлэгъугъэх,

Фестивалым зыкъыща гъэлэгъуагъ

КIэлэцIыкIу творчествэм и Гупчэу Туапсэ дэтам Уры-саем Ѣыпсэухэрэ лъэпкхэм языкыныгъэ фэгъэхъыгъэу лъэпкь культурэхэм яфестиваль ѢыкIуагъ.

Аш районным ипсэу-пэ зэфэшхъафхэм къа-рыкыгъэхэ кIэлэцIыкIу творческе коллективхэр хэлэхъагъэх. Адигэхэм, урысхэм, ермэлхэм ыкIи къэзэхъэм якультурэ кIэн ибаиныгъэ игъек-тигъэу къагъэлэгъуагъ.

Хэти къызхэкIыгъэ

лъэпкхэм яорэдхэр, якь-шъохэр, язэхэтыкIэхэр, яхбзэхэр ыкIи ялъэпк щыгынхэр зыфэдэхэр сценэм къыщагъэлэгъуагъэх. Лъэпкь шхынхэр къызэрхылIэгъэ зэн-къокум цыфхэр рагъэ-благъэштыгъэх, шхынхэр ахагъаэштыгъэх. КIэлэ-

цыкIухэм алэкIэ ашыгъэ пкыгъохэм, сурэхэм арагъэплтыгъэх. ПсыупIэхэу Псыбэ, Агуй-Шапсыгъэ къарыкыгъэхэ ныбжы-кIэхэм номинации зэф-шхъафхэмкэ фестивалым идипломхэр аратыгъэх.

Ныбэ Анзор.

КІэлэцІыкІухэм афэгъэхьыгъэ къэгъэльэгъонхэр

Пшысэр щыІэныгъэм фагъадэ

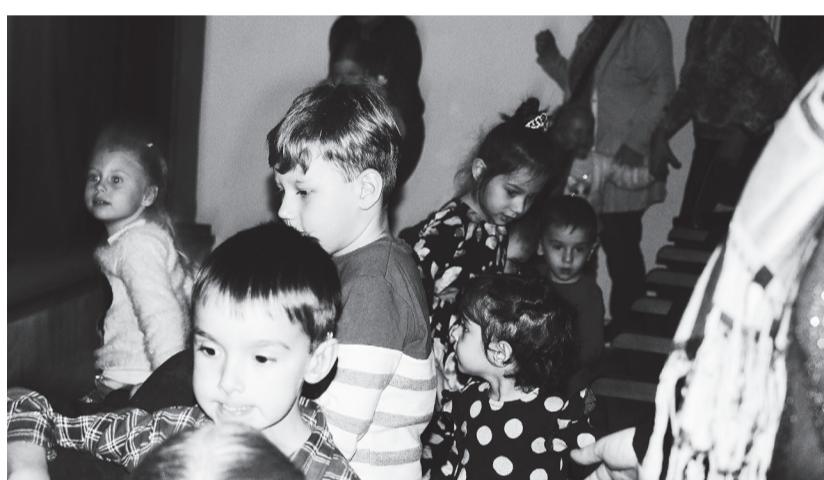
Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармоние икІэлэцІыкІу театрэу «Дышъэ къошынэм» спектаклэ гъешІэгъонхэр Мыекъуапэ къищегъэльяго.

— Зыгъэпсэфыгъо мафэхэм кіэлэцІыкІухэм апае нысхъэпэ театрэм зэхищэрэ юфтхъабзэхэм нэбгырабэ яплы. «Нытыхэри сабыххэм ягъусэхэу театрэм кызыэрэклохэрэм тэгъегушю», — кытиуагъ художественне пащэу, Адыгэ Республикаем инароднэ артистэу Сихъу Станислав.

Сергей Латышенкэм ипъесэ техыгъэу дышъэ мэлым фэгъэхьыгъэ пшысэр режиссерэу Юлия Головком дэгъо зэригъафи, театрэм щигъеуцугъ.

Артистхэу Нэгъой Асыет, Къалэ Сайдэ, Сергей Ведериным роль-

хэр къашых, театрализованнэ едзыгъохэм поэ къапагъакі. КіэлэцІыкІухэр хуугъэ-шлагъэхэм яптыхээз, альэгъурэр, зэхахырэр ашошь агъехъу. Шыпкъэу зэккэри къащэхъу.

Щыгъынхэр артистхэм къяклоу ашыгыых, шьо зэфшъхвафхэмкэз гъэккэрглаагъэх. Артистхэм ягъщылехэр зэхэугуфыкыгъэх, гупшысэшүхэм тхъаклумэр агашо. Орэд кызэралорэ шыккэм къэгъэльэгъонхэр къеъбао.

Нысхъапэхэр дахэх. Мэлэр фыжкышио, дышъэпс егъешъуагъэм фэогъадэ. Нысхъапэр «къызэрэгущылэрэ» шыккэм сабыххэр лъэплъэх, артистхэм зыгорэ арапожы ашоонгъоу мэкъэ йэты-

гъэккэ яджкэхэу къыхэхъы. Артистхэмрэ кіэлэцІыкІухэмрэ язэпхыныгъэхэм театрализованнэ едзыгъохэр къагъэдахэх.

— ШэкІогъум и 24-м «Зиусханэу Блэгъожыр» къэдгээльэгъошт, — кытиуагъ «Дышъэ къошынэм» ипащэу Джолэкъо Ларисэ. — Орэдышъор Адыгейим, Къэрэшшэ-Шэрджэсэм язаслуженнэ артистуу Лыбызыу Аслылан ыусыгъ. Пъесэр Къэрэшшэ-Шэрджэсэм идраматургэе Бимурээ Зураг ытхыгъ, Урысыем искустввэхэмкэ изаслуженнэ юфышэшхоу, режиссерэу Анатолий Тучковым къэгъэльэгъонхэр ыгъэуцугъ.

Сурэтхэр къэгъэльэгъоним къыщытхыгъэх.

Футбол. Купэу «Къыблэр»

ЕшІэкІэшІур къизэдагъоты

«Интер» Щэрджэскъал – «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ – 0:1.

ШэкІогъум и 17-м Щэрджэскъалэ ѢызэдешІагъэх.

«Зэкъошныгъ»: Ковалев, Ахмедханов, Кадимов, Омаров, Юрченко, Къонэ, Ещенко, Белов, Арзуманян (Ширали, 85), Мамонов (Крылов, 80), Бабенко (Делэкъу, 70). Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэр: Арзуманян – 69.

Мыекъопэ «Зэкъошныгъэм» икъэлапчъэ къуухумээ, ошэ-дэ-мышлэу ыпэккэ илтыннэм фэшамалышуухэр къигъотыщтыгъэх. Аш даклоу тиешІаклохэр «Интерым» икъэлапчъэ екүщтыгъэх, ухуумаклохэр чыпкэ къин радээштыгъэх.

А. Мамоновым, А. Къонэм, С. Бабенкэм, Р. Ахмедхановым, фэшъхвафхэм зэхэцэн юфыгъохэр агъэцаклэштыгъэх, апэккэ илтыштыгъэх.

ТиешІаклохэр «Интерым» икъэлапчъэ екүгъэхэу А. Арзуманян Іэгуаор къызыратым, псынкіэу

хэккыпэ къыгъотыгъ. Альберт ухуумакло ыпэ ишни, хягъэм Ыэгуаор ридзагъ.

— Теккынгъэм икъыдэхын «Зэкъошныгъэр» ишъыпкъэу фэбэнагъ, пчагъэм хигъэхонэу шыккэшүхэм алтыхууцтыгъ. Я 4-рэ чыпкээм тышылэу хэгъэгум изэнэккокуу зэпүүгю фэхүүшт. 2020-рэ ильэсэм гъэтхээпэ мазэм и 14-м ешлэнэр аублэжүүшт, «Спартак» Владикавказ Мыекъуапэ тышылкышт, — кытиуагъ «Зэкъошныгъэм» итренер шъхъаалуу, Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Ешигоо Сэфэрбый.

Я 18-рэ ешІэгъухэр

«Краснодар-3» — «Спартак» Нч – 0:1, «Спартак» Вл – «Анжи» – 1:0, «Динамо» — «Урожай» – 1:2, «Махачкала» — «Биолог» — 2:1, «Волгарь» — «Легион» — 1:1.

2019 – 2020-рэ ильэс ешІэгъум иапэрэ едзыгъо купэу «Къыблэм» Ѣауҳыгъ.

Чыпкэхэр

1. «Волгарь» — 47
  2. «Алания» — 43
  3. «Черноморец» — 33
  4. «Зэкъошныгъ» — 31
  5. «Динамо» — 27
  6. СКА — 25
  7. «Махачкала» — 25
  8. «Мэшкыу» — 24
  9. «Легион» — 24
  10. «Биолог» — 23
  11. «Интер» — 19
  12. «Спартак» Нч — 19
  13. «Краснодар-3» — 18
  14. «Урожай» — 17
  15. «Анжи» — 12
  16. «Спартак» Вл — 8.
- 2020-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 14-м «Зэкъошныгъэр» «Спартак» Владикавказ Мыекъуапэ Ѣытуу-кэшт.

Неклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурубий.

Зэхэзыщагъэр ыкИ къыдэзыгъэккээр: Адыгэ Республикаем лъэпкэ Йофхэмкэ, Иэккыб къэралхэм ацы-пэсурэ тильэпкэзгъухэм адыярэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкИ къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приимнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхъапэхэу зипчагъэккэ 5-м емыххэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыккунэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэккэгъэкжыхъ.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъатыгъэр: Урысыем Федерацием хэутии Йофхэмкэ, телевидение-радиокъэтынхэмкэ ыкИ зэллыгъэсэйкэ амалхэмкэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпкэ гъэйорышил, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъатыгъэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэккэмили пчагъэр 4129

Индексхэр П 4326

П 3816

Зак. 2770

Хэутиным узчи-кэлхэнэу Ѣыт уахтэр Сыхъатыр 18.00

Зыщаушихъатыгъэр уахтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъаэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъаэр игуадзэр Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэккыжъ зыгъырэ секретарыр Хъурмэ Хъ. Хъ.